

Arkivnr: 2015/2100-5

Saksbehandlar: Siri Hanson

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkesutvalet		18.06.2015

Strategisk Næringsplan for Bergensregionen 2015-2020

Samandrag

Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020 er utarbeidd av Business Region Bergen (BRB) på oppdrag frå BRB sine eigarar i mars 2014. Den strategiske næringsplanen er ei vidareføring av Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2010-2014.

Strategisk næringsplan er ein plan for kva det offentlege kan gjøre for å legge til rette for god næringsutvikling i regionen. Det vil si at planen er kommunenes strategiske verktøy – ikke næringslivets.

Hovudgrepet i planen er korleis kommunane i Bergensregionen og Hordaland fylkeskommune best mogleg kan legge til rette for at næringslivet i regionen skal kunne vokse og utvikle seg på ein god, lønsam og berekraftig måte.

I eigarmøte i januar 2015 slo ein fast at kommunane ønsket behandling av planen i to trinn: Først forslag til plan ut til høring for formannskapa samtidig med generell høring. Moment frå høyringsrunden er innarbeidd i justert planforslag som leggjast fram for endelig vedtak i kommunane og fylkeskommunen.

Forslag til vedtak

1. Hordaland fylkeskommune gir sin tilslutning til **Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020** og **Tiltak 2015-2016** slik den ligg føre.
2. Hordaland fylkeskommune tek eit særskild ansvar for prosessane knytt til tiltak 1 og 2 og 13. Vidare vil Hordaland fylkeskommune støtte opp om dei andre tiltaka slik det høver i kvart einskilt tilfelle og sjå dei i samanheng med årleg Handlingsprogram for næringsutvikling i Hordaland.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bård Sandal
fylkesdirektør regional utvikling

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Elektronisk vedlegg:

1. Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020
2. Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020 - Tiltak 2015-2016
3. Høyringsuttalane

Fylkesrådmannen, 01.06.2015

Om planen

Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020 er utarbeidet etter oppdrag fra byrådslederen i Bergen og et samlet ordførerkorps blant Business Region Bergens eiere. Mandatet gitt Business Region Bergen på selskapets eigarmøte 21.3.2014 var å rullere eksisterande plan.

Felles visjon, mål og strategiar for næringsutvikling er eit godt utgangspunkt for å skape ei samla og dynamisk region som i fellesskap skapar vekst og utvikling. Bergensregionen er ein liten aktør i global samanheng, men ein stor aktør innan gitte næringssegment. På den globale arena har vi større moglegheit til å lykkes om vi står samla bak ein felles strategi, slik at kommunane i regionen går i same retning. Strategisk næringsplan er ein plan for kva det offentlige kan gjøre for å tilrettelegge for god næringsutvikling i regionen. Det vil si at planen er kommunenes strategiske verktøy – ikkje næringslivet sin plan. Planen er eigarkommunane sitt felles strategiske verktøy som skal sikre felles mål for næringsutviklingsarbeidet, slik at regionen i størst mulig grad handlar og framstår samordna med ambisjon om at regionen skal utvikle seg i ønska retning.

Hordaland fylkeskommune har utarbeidet en regional næringsplan for Hordaland 2013-2017. Denne er retningsgjevande for arbeidet med den denne plan. Dei viktigaste føringane frå næringsplanen er at den er næringsnøytral og vektlegg tre hovudstrategiar:

- Meir entreprenørskap og innovasjon
- Fleire med relevant kompetanse
- Ein vel fungerande Bergensregion med attraktive regionale sentre

Strategisk næringsplan er utforma som eit dokument som svarar på næringslivets behov og forventningar innan dei rammene det offentlige meiner dei kan og ønskjer å bidra. Dette er så manifestert i eit sett av **fokusområde** med målformuleringar som er det kommunane og fylkeskommunen skal ta tak i samla og eller kvar for seg. Det er utarbeidd ein egen **tiltaksdel** som skal rullerast kvart anna år. Kvart tiltak har fått ein eksplisitt «tiltakseigar» som blir ansvarlig for realiseringa av tiltaket.

Målformuleringa som leggjast til grunn:

«Bergensregionen skal innan 2025 vere leiande i Noreg på innovasjon, entreprenørskap og berekraftig næringsutvikling».

I tillegg til bedriftenes hovudoppgåve som er å skape verdiar og økonomiske resultat innan ramma av lover og regler i det samfunn de opererer i, handlar berekraft-omgrepet om at sosiale og miljømessige tilhøve også skal ivaretakast.

Planen er bygd opp som følgjer:

1. Næringsnøytral presentasjon av **regionens næringsliv**. Kapitlet indikerer likevel tydelig kor regionen har størst vekstpotensial og kva som er dei største komparative fortrinn. I kapitlet

- argumenteras det for kor regionen kan ta strategiske posisjonar. Kapitlet utdjupast i eige vedlegg. Det leggjast ikkje opp til politiske vedtak knytt til Kapittel 1 og tilhørande vedlegg.
2. Planen trekker opp linjene for **kva næringslivet sjølv har kommunisert er deres behov** for bidrag frå det offentlege. Hovudkjelda for dette kapitlet er Bergen Næringsråds kartleggingsarbeid, samt innspel frå NHO Hordaland knytt til resultat frå NHO sine årlege undersøkingar «kommune NM» og nærings NM». Dette er bakgrunnsinformasjon.
 3. **Seks fokusområder** hvor det offentlige kan gjere ein innsats for å møte næringslivets behov:
 - Næringslivets rammevilkår
 - Fysisk og sosial infrastruktur
 - Effektive offentlige tenester
 - Byggje regionalt omdømme
 - Utdanning og forskning
 - Innovasjon, entreprenørskap og endring
- Kvart fokusområde er beskrive med mål og strategiformuleringar. Fokusområda dannar grunnlaget for tiltaksplanen og skal handsamast politisk
4. **Vedlegg.** Definisjon av næringsinndeling og utdjuping er gitt i kapittel 1-3, inklusiv nærings egne vurderingar av utfordringar og viktigaste satsingar.
 5. **Tiltaka** er gitt i eit eige dokument. Tiltaka skal vere starta og helst gjennomførte dei neste to åra. Tiltaksplanen skal rullerast anna kvart år. Tiltaka er knytt til ein tiltakseigar som skal utarbeide beskrivingar av tiltaket og bakgrunn for at dette tiltaket skal gjennomførast. Business Region Bergen er av eigarkommunane gitt ansvar for oppfølging av tiltaksplanen. Tiltaka skal handsamast politisk.

Business Region Bergen har hatt ei leiande rolle i utforming av planen. Planen er blitt til gjennom eit utstrakt samarbeid mellom representantar frå kommunane, nettverksorganisasjonane, Norwegian Centres of Expertise (NCE'ene), næringsorganisasjonane, NHO, LO og universitets- og høgskule-sektoren i regionen. Viktige representantar for disse har utgjort Arbeidsgruppe og Referansegruppe for arbeidet med planen saman med representantar frå kommunane (inkl. Hordaland fylkeskommune). Dokument er eit forslag som alle aktørane i prosessen er samde om. Samarbeidsproduktet er styrka gjennom konstruktive innspel i den første høyringsrunden i mars- april 2015.

Følgjande har gitt **høyringsuttale**: Hordaland fylkeskommune, Bergen kommune, Radøy kommune, Øygarden kommune, Lindås kommune, Austevoll kommune, Sund kommune, Os kommune, Samnanger kommune. I kommunane Meland, Voss, Tysnes, Vaksdal, Fusa, Osterøy, Fjell og Askøy har formannskapet fått planforslaget presentert. Uttalane er vedlagt denne saka.

Planforslaget har også vore på høring til næringslivets organ og FoU- og utdannings institusjonane, og representantane i Referansegruppa for planarbeidet. Følgjande av mottakarane har gitt høyringssvar: Universitetet i Bergen, Høgskulen i Bergen, Christian Michelsen Research (CMR), Innovasjon Norge Hordaland, LOs distriktskontor i Hordaland, Entreprenørforeningen – Bygg og Anlegg (EBA), Vestenfjelske, Bergen Næringsråd, Osterøy Industrielag/Industrikonsulentene på Osterøy, HOG Energi, Utdanning i Bergen, Maritimt forum Bergensregionen, Fiskeriforum Vest (FFV), Design Region Bergen, Media Region Bergen, Spillmakerlauget/GameDev Norway, UPTIME Centre of Competence, NCESubsea, NCE Maritime Cleantech West. Høyringsuttalane har gitt sin tilslutning til hovudgrepet i planen. Vidare er tyngda av merknadane knytt til tiltaka i tiltaksdelen. Merknadene er i all hovudsak tatt omsyn til slik at tiltaksdelen har blitt betydelig konkretisert og styrka.

Fylkesutvalet behandla planutkastet 26.03.2015 og gjore slikt vedtak:

1. Hordaland fylkeskommune støt opp om overordna mål, samt strategi og fokusområde i utkast til Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020, men ynskjer ei formulering av målsettinga i tråd med forslaget i dette saksframlegget.

1. *Hordaland fylkeskommune ber om at tiltaka vert omarbeidd slik at prosjekta står fram som større fellesprosjekt og ynskjer prioritering av desse tema:*
 - *Samordning og tydeliggjering av ulike aktørar sin rolle knytt til entreprenørskap og etablerartenesta.*
 - *Bidra til å etablere «Invest in Region Bergen»*
 - *Samarbeid om utvikling av Bergensregionen til verdslaiande nærings- og kunnskapsmiljø innan sjømat og berekraftig havbruksproduksjon.*
 - *Samarbeid om framtidretta energiløysingar.*
2. *Hordaland fylkeskommune ynskjer desse tiltaka inn i planen:*
 - *Utvikle eit større og meir synleg kontormiljø for regionale utviklingsaktørar i Bergen i tråd med vedtak i fylkestinget 10.12.2014.*
 - *IKT/media t.d. realisering av MediaCityBergen.*
 - *Teknologiutvikling og tiltak for å redusere utslepp frå skip.*

Vurdering

Ved å etablere ein felles mål- og strategiplan for næringsutvikling vil kommunane og fylkeskommunen utvikle betre samhandling overfor næringslivet. Tiltaka i er prosjekt med eit start- og sluttidspunkt. I tiltaksdelen har det ein skilde tiltaket ein klart definert tiltakseigar.

Viktige tiltak for iverksetting av planens mål og strategiar blir knytt til eigne handlingsplaner i kommunane eller frå grupper av kommunar som t.d. gjennom Regionrådet i Nordhordland / NUI. I tillegg vil nettverksorganisasjonar, næringslivets organisasjonar og FoU-institusjonar utarbeide og gjennomføre egne tiltak som støtter målsettingar og strategiar i Strategisk næringsplan for Bergensregionen. På noen område vil det vere rasjonelt for kommunane å gå saman om å følgje opp mål og strategiar gjennom **felles tiltak**. Deltaking i prosjekter må avklarast i ordinære budsjettprosesser.

Det har vore god dialog mellom fylkeskommunen og Business Region Bergen i samband med ferdigstilling av planen. Hordaland fylkeskommune sine ynskje frå 1. gongs handsaming er no godt ivareteke i plandokumentet og i tiltaksdelen. Fylkeskommunen har fått særskild ansvar tiltak 1, 2 og 13 og vil i tillegg støtte andre tiltak slik det høver i kvart ein skild tilfelle. Fylkeskommunen vil følgje opp m.a. gjennom det årlege Handlingsprogram for næringsutvikling i Hordaland og ved bruk av eigne administrative ressursar.

Fylkesrådmannen vil under sitere tiltaka 1, 2 og 13 i planen:

«Tiltak 1: Regionale utviklingsaktører

Tiltak knyttet til Næringslivets rammevilkår:

Fylkeskommunen og kommunene bidrar med betydelige finansielle ressursar til regionens ulike utviklingsaktører som nettverksorganisasjonar, klyngeorganisasjonar og Business Region Bergen. For å dra enda større nytte av disse aktørane, er det et ønske fra fylkeskommunen at flest mulig av disse aktørane finner sammen i et kontorfellesskap. Nytteeffekten av dette er hovudsakelig knyttet til at aktørane i større grad sikrer samhandling og ressursoptimalisering gjennom gjensidig rolleavklaring og rolleforståelse. Videre er det et stort potensial i å hente ut kostnadssynergier gjennom deling av felles infrastruktur og administrative funksjonar.

Tiltakseier: Hordaland fylkeskommune

Tiltak 2: Regionens digitale konkurransevilkår

Tiltak knyttet til Fysisk og sosial infrastruktur Det er gjennomført en undersøkelse av selskapet «Dreis» bestilt av Business Region Bergen. Undersøkelsen konkluderer med at Bergensregionens elektroniske infrastruktur bør styrkes for ikke å skape negative konkurranseforhold for regionens næringsliv. Deler av regionen har relativt dårlig dekning på mobilt nett, noe som skaper begrensninger for digital kommunikasjon utenfor regionens sentre.

Dette prosjektet skal kartlegge behov for, og vurdere muligheter for å forbedre den digitale infrastrukturen internt i fylket, og inn og ut av fylket, nasjonalt og internasjonalt. Framtidig infrastruktur må være tilpasset framtidig tjenestetilbud på nettet.

Å ha en god digital infrastruktur er nødvendig for et fremtidsrettet, internasjonalt næringsliv, for FoUmiljøene i regionen og for offentlige institusjoner. Tilgang til digital infrastruktur må styrkes både i kommersielle og ikke-kommersielle backbone-nett, og det må etableres økt redundans og direktelinjer til det øvrige Europa. Tiltakseier: Hordaland fylkeskommune.

Tiltak 13: Samordning innen entreprenørskap og etablererveiledning.

Kommunene og andre aktører i virkemiddelapparatet erkjenner at det er mulig å effektivisere og forbedre samspillet mellom aktørene på en måte som gjør at effekten av innsatsen kommer dem som trenger veiledning og informasjon om å etablere egen virksomhet enda bedre til nytte. Hordaland fylkeskommune har en helt sentral rolle i dette koordineringsarbeidet.

Tiltakseier: Hordaland fylkeskommune.